

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-234/17 XC a další

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko)]

„Řízení o předběžné otázce – Zásady unijního práva – Loajální spolupráce – Procesní autonomie – Zásady rovnocennosti a efektivity – Vnitrostátní právní předpis, který upravuje opravný prostředek umožňující obnovu trestního řízení v případě porušení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod – Povinnost rozšířit toto řízení i na případy tvrzeného porušení základních práv stanovených unijním právem – Neexistence“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 24. října 2018

1. *Předběžné otázky – Přípustnost – Meze – Zjevně irelevantní otázky a hypotetické otázky položené v kontextu, který vylučuje užitečnou odpověď*
2. *Právo Evropské unie – Přímý účinek – Individuální práva – Ochrana vnitrostátními soudy – Žaloba k soudu – Zásada procesní autonomie – Určení soudů příslušných k rozhodování o žalobách založených na unijním právu a stanovení procesních podmínek upravujících takovou žalobu – Meze – Dodržení zásad rovnocennosti a efektivity – Ověření vnitrostátním soudem*

(Článek 4 odst. 3 SEU)

3. *Členské státy – Povinnosti – Překážka věci rozsouzené – Zásady rovnocennosti a efektivity – Vnitrostátní opravný prostředek umožňující domoci se v případě porušení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv obnovy trestního řízení ukončeného vnitrostátním rozhodnutím zakládajícím překážku věci rozsouzené – Povinnost vnitrostátního soudu rozšířit tento opravný prostředek i na porušení unijního práva – Neexistence*

(Článek 4 odst. 3 SEU; Listina základních práv Evropské unie, článek 50; Úmluvy k provedení Schengenské dohody, článek 54)

1. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 16–18)

2. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 21–24, 27, 49)

3. Unijní právo, zejména zásady rovnocennosti a efektivity, musí být vykládáno v tom smyslu, že vnitrostátnímu soudu neukládá povinnost vztáhnout vnitrostátní opravný prostředek, který umožňuje domoci se obnovy trestního řízení ukončeného vnitrostátním rozhodnutím zakládajícím překážku věci rozsouzené výlučně v případě porušení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, nebo některého z jejích protokolů, i na případy porušení

unijního práva, zejména na zásahy do základního práva zaručeného článkem 50 Listiny základních práv Evropské unie a článkem 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, která byla podepsána v Schengenu (Lucembursko) dne 19. června 1990 a vstoupila v platnost dne 26. března 1995.

Ze soudního spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že mimořádný opravný prostředek upravený v § 363a trestního řádu má opodstatnění v samé povaze EÚLP a – tak jak byl upraven rakouským zákonodárcem – je úzce funkčně svázán s řízením před Evropským soudem pro lidská práva. Tento opravný prostředek byl totiž zaveden s cílem umožnit naplňování rozsudků Evropského soudu pro lidská práva, přičemž rakouská vláda zdůraznila, že měl zákonodárce v úmyslu takto dostát své povinnosti stanovené v článku 46 EÚLP.

K tomu je třeba připomenout – jak učinil generální advokát v bodě 75 svého stanoviska – že požadavek uvedený v čl. 35 odst. 1 EÚLP, podle něhož se Evropský soud pro lidská práva může věci zabývat až po vyčerpání všech vnitrostátních opravných prostředků, předpokládá, že bylo vnitrostátním soudem rozhodujícím v posledním stupni vydáno rozhodnutí zakládající překážku věci rozsouzené.

Jak vyplývá ze soudního spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, řízení upravené v § 363a trestního řádu umožňující obnovu trestního řízení ukončeného soudním rozhodnutím zakládajícím překážku věci rozsouzené bylo zavedeno právě s cílem zohlednit tuto situaci a zajistit, aby byly rozsudky Evropského soudu pro lidská práva naplňovány ve vnitrostátním právním řádu.

Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a z vysvětlení podaných rakouskou vládou mimoto vyplývá, že úzká funkční vazba mezi řízením upraveným v tomto ustanovení a řízením před Evropským soudem pro lidská práva není zpochybněna tím, že prostřednictvím zásadního rozsudku Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soudní dvůr) ze dne 1. srpna 2007 byl rozsah uplatnění prvně uvedeného řízení rozšířen. Jak bylo totiž zdůrazněno v bodě 30 tohoto rozsudku, opravný prostředek podaný na základě téhož ustanovení předtím, než Evropský soud pro lidská práva konstatoval porušení EÚLP nebo některého z jejích protokolů, podléhá stejným podmínkám přípustnosti jako stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva a dle vysvětlení podaných předkládajícím soudem je jeho jediným účelem učinit takové konstatování před tím, než by tak učinil Evropský soud pro lidská práva.

Přitom je nutno konstatovat, že řízení upravené v § 363a trestního řádu – vzhledem k jeho předmětu, důvodu a základním prvkům, tak jak byly uvedeny výše – a řízení k zajištění ochrany základního práva zaručeného unijním právem, zejména Listinou, nelze považovat za obdobná, a to z důvodu specifických rysů souvisejících se samotnou povahou tohoto práva.

(viz body 31–35, 59 a výrok)